

عنوان مقاله:

جایگاه سیاسی غضنفرالسلطنه و تأثیر گذاری وی در منطقه ی برازجاندر سال های جنگ جهانی اول و پس از آن بر اساس اسناد و نسخ خطی منتشر نشده

محل انتشار:

همایش بین المللی فارس در جنگ جهانی اول (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

الهام ملک زاده - استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

زهرا حامدی - دانشگاه آزاد اسلامی، واحد داراب، گروه تاریخ، داراب، ایران

خلاصه مقاله:

حس وطن پرستی و آگاهی قومی به عنوان حفظ موقعیت هویتی، اگر چه از پیامدهای مثبت انقلاب مشروطیت به شمار می رفت و به عنوان یکی از آموزه های عصر مشروطه در ابعاد مختلف احساسات ملی گرایانه، در تار و پود ملت ایران دمیده شد؛ لیکن بروز جنگ جهانی اول و کشیدهدشیدن ناخواسته ی ایران به صحنه ی جنگ، در بارورکردن و تقویت این حس تأثیر شگرفی نهاد. در حالی که دولت ایران، در آغاز جنگ بین الملل اول اعلام بی طرفی کرده بود، کشورها اروپایی درگیر جنگ هر یک به نوعی نقض بی طرفی ایران کردند و خاک این کشور را مورد تجاوز قرار دادند. شمال ایران عرصه ی تاخت و تاز نیروهای روسی گردید و در جنوب نیز نیروهای انگلیسی با ورود به بندر سوق الجیشی ایران، به استحکام مواضع خود پرداختند. ضمن این که باید از حضور کشورهای تازه نفسی چون آلمان و آمریکا نیز یاد کرد که در این برهه، فرصت مناسبی برای نفوذ و گسترش منافع خود در ایران یافتند. رقابت های اقتصادی و سیاسی دولت های بزرگ که از مدت ها پیش تر به ایجاد دفاتر نمایندگی های سیاسی و تجاری در بنادر جنوبی ایران منجر شده بود، این بار به عنوان پاشنه آشیل موقعیت این کشورها از نظر آن ها دور مانده و بهانه ی اصلی محافظت از این منافع را به عنوان کلید نادیده انگاشتن بی طرفی ایران شمردند. منابع نفتی عظیم کمپانی نفت ایران و انگلیس در مناطق نفت خیز جنوب ایران، راه سوق الجیشی عبوری نیروهای نظامی اروپا به جبهه های شرقی جنگ که با حمایت دولت عثمانی از آلمان بهانه دست دول محور داده بود، همه و همه می توانست بهترین دلیل تجاوز به حریم امن بی طرفی ایران محسوب شود. چنان که پیش تر هم اشاره شد، در حالی این دسته بندی های سیاسی و آرایش های نظامی انجام می شد که هم زمان با حضور نیروهای انگلیسی که در بنادر جنوبی و به ویژه در بندر بوشهر سربازان خود را تخلیه کرده بودند، از سوی دولت آلمان نیز نیروهایی وجود داشت که البته درعین آگاهی دولت ایران از حضورشان، به واسطه محذوراتی که در مراودات با انگلستان داشتند، این رفت و آمدها مطلوب نبوده و در نهایت به ایجاد چالش های سیاسی و نظامی در پهنه جنوبی ایران انجامید. چرا که به زعم دول انگلیس و هم چنین روسیه که هم پیمان بریتانیا شمرده می شد، آلمان ها و مأموران آلمانی عامل اصلی تحریکات منطقه ای و خرابکاری بر ضد مواضع انگلیس و دول متحد وی محسوب می شدند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/168047>

